

a vyhodnocovanie rizikového potenciálu. Jedine tak budú poisťovne aj v budúcnosti schopné riziká predvídať, eliminovať a tak predchádzať výkyvom ekonomických výsledkov spôsobených napríklad finančnou krízou, hospodárskou recesiou a ďalšími udalosťami v európskom a svetovom hospodárstve.

Klíčová slova: poisťovne, poisťný trh, finančný trh, poistenie, riziko

Summary

The paper is devoted to the uncertainty current global financial crisis. The intention of this overview was to mention the effects of global economics on the financial market in Slovak republic. Practically specify current of the Slovak insurance market based on the recent behavior of client in the insurance market. The overview is mapping up to date negative impacts of the global recession on Slovakian economic and too financial market. There are analysed reasons of origin and effects of the global financial crisis on insurance market of Slovakian economy. The insurance companies are threatened by a range of risks in carrying out its activities. The effective risk management ensures to the insurance companies will be able to anticipate and eliminate risks.

Key words: Insurance company, Insurance market, Financial market, Insurance, Risk

JEL klasifikácia: G15,G17

Použitá literatúra

- [1] Meluchová, J. (2009). Účtovníctvo a vykazovanie poisťovní podľa IFRS. Bratislava: IURA EDITION.
- [2] Slovenská asociácia poisťovní <www.slaspo.sk>
- [3] Národná banka Slovenska <www.nbs.sk>

Kontakt

Jitka Meluchová, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemská cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 757, [e-mail: meluchov@euba.sk](mailto:meluchov@euba.sk)

Nadežda Fuksová, Ing., Ústav manažmentu, STU v Bratislave, nadezda.fuksova@stuba.sk

AKTUÁLNE NOVELIZÁCIE VYBRANÝCH IFRS⁸⁸

Actual amendments to chosen IFRSs

Daša Mokošová, Libor Vašek

Rada pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB) vydala 6. mája 2010 súhrn novelizácií v rámci projektu ročných zlepšení IFRS na obdobie 2008 – 2010. Zlepšenie IFRS (*Improvements to IFRSs*) sa týka konkrétne IFRS 1 *Prvé uplatnenie Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie*, IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, IFRS 7 *Finančné nástroje: Zverejnenia*, IAS 1 *Prezentácia účtovnej závierky*, IAS 27 *Konsolidované a individuálne účtovné závierky*, IAS 34 *Finančné vykazovanie v priebehu účtovného obdobia* a interpretácia IFRIC 13 *Zákaznícke vernostné programy*. Prijaté novelizácie vybraných IFRS nie sú súčasťou hlavného projektu, ale sú dôležité, pretože dopĺňajú nejasné texty a upravujú sporné situácie, ktoré vznikli v priebehu roka, či už používateľom IFRS alebo Interpretáčnemu výboru pre IFRS. Aplikácia novelizácií je schválená pre ročné obdobie začínajúce 1. januára 2011 a neskôr, aj keď aj skoršia aplikácia je povolená.

IFRS 1 Prvé uplatnenie Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie

Úprava v IFRS 1 sa týka prístupu k zmene účtovných pravidiel v účtovnom období pokrytom prvou účtovnou závierkou zostavenou podľa IFRS, a to tak, že k požiadavke pre aplikáciu účtovných pravidiel platných na konci prvého účtovného obdobia sa navyše dopĺňa, aby sa na prvú účtovnú závierku zostavenú podľa IFRS neaplikovali pravidlá pre zmeny v účtovnej politike vzniknuté pri prijímaní IFRS resp. do obdobia zverejnenia prvej IFRS účtovnej závierky uvedené v IAS 8 *Zmeny v účtovnej politike, odhady a chyby*.

Zmeny v účtovných pravidlách sú riešené aj vo vzťahu k priebežným účtovným závierkám. Novo doplnený odsek rieši situáciu, keď účtovná jednotka zostavuje prvú priebežnú účtovnú závierku za priebežné obdobie zahrnuté v prvom účtovnom období, za ktoré sa zostavuje ročná účtovná závierka podľa IFRS. Pri zmene účtovných pravidiel, ktoré môžu nastať v priebehu účtovného obdobia musia byť vysvetlené rozdiely, ktoré vznikli medzi prvou priebežnou účtovnou závierkou zostavenou podľa IFRS (uplatnením IAS 34 *Priebežná účtovná závierka*) a prvou účtovnou závierkou zostavenou v súlade s IFRS. Účtovná jednotka zároveň musí vysvetliť ako prechod z predchádzajúcich (národných) účtovných pravidiel na IFRS ovplyvnil jej finančnú pozíciu, finančnú výkonnosť a peňažné toky a zároveň porovnať vlastné imanie, komplexný výsledok vyčíslené podľa IFRS s predchádzajúcimi (národnými) účtovnými pravidlami. Doplnená bola aj povinnosť zverejniť a vysvetliť v ročnej závierke zmeny prijaté v porovnaní s priebežnou účtovnou závierkou vrátane hodnotového vysvetlenia.

V IFRS 1 bolo rozšírené použitie domnej obstarávacej ceny pre cenovo regulované činnosti., použitie domnej obstarávacej ceny pre cenovo regulované činnosti. V takomto prípade musí účtovná jednotka túto skutočnosť zverejniť a uviesť základňu, podľa ktorej boli stanovené účtovné hodnoty podľa predchádzajúcich účtovných pravidiel. Pre prvouplatňovateľov IFRS bolo rozšírené použitie domnej obstarávacej ceny aj na deň ocenenia, ktorý je po dni prechodu na IFRS, ale je v priebehu účtovného obdobia, na ktoré sa vzťahuje prvá účtovná závierka zostavená podľa IFRS. Pre ocenenie reálnou hodnotou potom

⁸⁸ Tento text bol spracovaný ako jeden z výstupov výskumného zámeru „Rozvoj finanční a účetní teorie a její aplikace v praxi z interdisciplinárního hlediska“, registračné číslo MSM, RP 6138439903.

může byť použitá domnelá obstarávacia cena, keď nastane udalosť. Účtovná jednotka pritom musí v deň ocenenia zobrazit' vzniknuté zmeny v cene (opravné položky) priamo v nerozdelenom zisku (alebo ak je to vhodné, tak v inej kategórii vlastného imania).

O domnelú obstarávaciu cenu bol rozšírený výber z cien, ktoré môže účtovná jednotka použiť pre ocenenie nehnuteľnosti, strojov a zariadení alebo nehmotného majetku v operáciách súvisiacich s reguláciou ceny. Obstarávacia cena takéhoto majetku môže pozostávať zo súm, ktoré boli určené na základe predchádzajúcich účtovných pravidiel, ale podľa IFRS niektoré zložky takto stanovenej obstarávacej ceny nespĺňajú podmienky pre aktiváciu. Ak existuje takýto typ nákladov, potom prvoprijímateľ sa môže rozhodnúť pre použitie obstarávacej ceny položky majetku stanovenej podľa predchádzajúcich účtovných pravidiel ako domnejšej obstarávacej ceny ku dňu prechodu na IFRS. Ak účtovná jednotka uplatní takúto výnimku z oceňovania pre jednu položku, nie je nutné ju uplatniť u všetkých položiek nehnuteľností, strojov a zariadení resp. nehmotného majetku. Ku dňu prechodu na IFRS musí účtovná jednotka testovať všetky položky majetku, pri ktorých bola použitá táto výnimka z oceňovania na zníženie hodnoty podľa IAS 36 *Zníženie hodnoty majetku*.

IFRS 3 Podnikové kombinácie

Zmeny IFRS 3 sú v úvodnej časti, v úplnom znení štandardu, v aplikačnej príručke, v prílohe s vplyvnou novelizácie IFRS 3 na iné IFRS, v novelizácii základov pre závery IFRS 3, v novelizácii ilustratívnych príkladov. Konkrétne sa úprava týka prechodných ustanovení pre podmienenú protihodnotu z podnikovej kombinácie, ktorá nastala pred dátumom účinnosti revidovaného IFRS, oceňovania nekontrolujúcich podielov a nenahradenej a dobrovoľne nahradenej platby na základe podielov. Dátum účinnosti pre zmeny je stanovený s účinnosťou od 1. júla 2010 a má dopad na dátum účinnosti a prechodné ustanovenia v IFRS 7 *Finančné nástroje: Zverejňovanie*, IAS 32 *Finančné nástroje: Prezentácia* a IAS 39 *Finančné nástroje: Vykazovanie a oceňovanie*.

IFRS 7 Finančné nástroje: Zverejňovanie

Pre zverejňovanie finančných nástrojov boli objasnené požiadavky kladené na informácie o úverovom riziku. V časti pre *Charakter a rozsah rizík vyplývajúcich z finančných nástrojov* boli novelizované odseky, ktoré analyzujú kvantitatívne zverejnenia a úverové riziko. Kvalitatívne zverejnenia v kontexte kvantitatívnych zverejnení umožňujú používateľom prepojiť si vzájomne súvisiace zverejnenia, čím sa vytvorí celkový obraz o charaktere a rozsahu rizík vyplývajúcich z finančných nástrojov a umožňujú používateľom lepšie hodnotiť riziko, ktorému je vystavená účtovná jednotka.

IAS 1 Prezentácia účtovnej závierky

Novelizácia IAS 1 sa dotkla predovšetkým výkazu zmien vlastného imania, jeho štruktúry a obsahu. Konkrétne sa jedná o zverejňovanie zložiek ostatného úplného/komplexného výsledku v tomto výkaze. Informácie zverejňované vo výkaze zmien vlastného imania pre každú zložku vlastného imania porovnanie účtovnej hodnoty na začiatku a na konci obdobia, s osobitným zverejnením každej zmeny vyplývajúcej zo zisku alebo straty; z ostatného úplného výsledku a z transakcií s vlastníkami, bola doplnená požiadavka, aby pre každý komponent vlastného imania účtovná jednotka zverejnila analýzu ostatného úplného výsledku podľa jednotlivých položiek buď vo výkaze zmien vlastného imania alebo v poznámkach účtovnej závierky.

IAS 27 Konsolidované a individuálne účtovné závierky

Z novelizácie, ktorá bola prijatá v IAS 27 v roku 2008, vyplynuli požiadavky pre novelizácie prechodných ustanovení v štandarde IAS 21 *Účinky zmien kurzov cudzích mien*, IAS 28 *Investície do pridružených podnikov* a IAS 31 *Podiely na spoločnom podnikaní*.

IAS 34 Finančné vykazovanie v priebehu účtovného obdobia

Novelizácie, ktoré boli prijaté v IAS 34, súvisia s nejasnosťou v priebežnom účtovnom vykazovaní s ohľadom na požiadavky pre vykazovanie v riadnych ročných účtovných závierkach a to hlavne s ohľadom na IFRS 7 *Finančné nástroje: Zverejňovanie*. Z tohto dôvodu sa IASB rozhodla pre zdôraznenie princípov a pre zaradenie dodatočných príkladov, ktoré zlepšia vykazovanie v priebežnej účtovnej závierke. Podľa novej úpravy sa tak požiadavky na zverejnenie rozlišujú do dvoch kategórií na tie, ktoré sa vyjadrujú k informáciám zverejneným v poslednej ročnej účtovnej závierke a identifikujú ich zmeny a tie, ktoré požadujú novo zverejnené udalosti vzniknuté v priebehu priebežného obdobia.

Zoznam udalostí a transakcií, ktoré majú byť zverejnené, ak sú významné, bol doplnený o:

- zverejnenie straty zo zníženia hodnoty finančného majetku,
- zmeny v podnikateľských alebo ekonomických podmienkach, ktoré ovplyvňujú reálnu hodnotu finančného majetku a finančných záväzkov účtovnej jednotky, bez ohľadu na to, či je takýto majetok alebo záväzky vykazovaný v reálnej alebo zostatkovej hodnote,
- transfery medzi úrovňami hierarchie reálnej hodnoty použitými pri stanovení reálnej hodnoty finančných nástrojov,
- zmeny v klasifikácii finančného majetku, ktoré sú výsledkom zmien účelu alebo použitia tohto majetku, a
- zmeny v podmienených záväzkoch a v podmienenom majetku.

IFRIC 13 Zákaznícke vernostné programy

Novelizácia tejto interpretácie sa dotkla návodu na jej aplikáciu a upravuje reálnu hodnotu poskytovaných vernostných bodov. Pre úpravu tejto časti sa IASB rozhodla pre rozdielnu interpretáciu reálnej hodnoty. Zmena, ktorá bola uskutočnená súvisí s oceňovaním vernostných bodov, ktoré mohli získať zákazníci pri prvotnom nákupe a to tak, aby rovnaké ocenenie reálnou hodnotou nebolo aj na všetky body, ktoré môže účtovná jednotka poskytnúť (teda aj zákazníkovi, ktorých ich dostanú dodatočne), pričom hodnota má byť stanovená tak, aby zohľadňovala nepoužité body a zľavy, ktoré sú poskytnuté dodatočne, tak ako je to uvedené v nasledujúcom príklade.

Abstrakt

Cieľom príspevku je priblíženie novelizácií vybraných IFRS, ktoré vydala IASB 6. mája 2010 v rámci projektu ročných zlepšení IFRS na obdobie 2008 – 2010. Zlepšenie IFRS sa týka konkrétne IFRS 1 *Prvé uplatnenie Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie*, IFRS 3 *Podnikové kombinácie*, IFRS 7 *Finančné nástroje: Zverejnenia*, IAS 1 *Prezentácia účtovnej závierky*, IAS 27 *Konsolidované a individuálne účtovné závierky*, IAS 34 *Finančné vykazovanie v priebehu účtovného obdobia* a interpretácia IFRIC 13 *Zákaznícke vernostné programy*. Prijaté novelizácie vybraných IFRS upravujú sporné situácie, ktoré vznikli v priebehu roka, či už používateľom IFRS alebo Interpretáčnemu výboru pre IFRS. Aplikácia novelizácií je schválená pre ročné obdobie začínajúce 1. januára 2011 a neskôr, aj keď aj skoršia aplikácia je povolená.